

Титаренко Любов Михайлівна,
кандидатка економічних наук, доцентка
Гаркуша Данило Іванович,
Охоцький Михайло Євгенович,
здобувачі, Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

КОН'ЮНКТУРНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОГО АГРАРНОГО СЕКТОРА: ІНТЕГРАЦІЙНІ ВИКЛИКИ

Ринкова кон'юнктура відображає співвідношення попиту і пропозиції, обґрунтовує комерційну цінність певних видів товару та послуг на ринку та їх конкурентоспроможність. Наразі торгівлі сільськогосподарською продукцією України з ЄС в загальних доходах інших країн ЄС залишається невеликою. Основними експортними продуктами України залишаються зерно та олія. До повномасштабного вторгнення Росії в Україну у 2022 році сільськогосподарський сектор нашої держави був четвертим у світі постачальником зерна, до ЄС.

Агресивне вторгнення Росії в Україну завдало великої шкоди аграрному сектору України. На площі, які безпосередньо постраждали внаслідок воєнних дій, припадало близько 36% довоєнного вирощування зернових у країні [1]. Наразі не всі сільськогосподарські площі обробляються, оскільки частина з них розташована занадто близько до кордону та місць активних бойових дій.

В 2024 році загострилися відносини України з європейськими фермерами, які виступають проти правил ЄС «Зелена угода» щодо добробуту тварин і використання пестицидів, а також необхідності залишати 4% сільськогосподарських угідь під паром [1]. Це потребує визначення умов приєднання аграрного сектору України до Спільної аграрної політики ЄС (CAP), а також подальшого удосконалення кон'юнктурних напрямів розвитку вітчизняного аграрного сектора. Тож зовнішньоекономічна стратегія, яку використовують аграрні підприємства України у своїй діяльності через високий рівень конкуренції на аграрному ринку потребує удосконалення [2].

Аналітики доводять, що в таких умовах дослідження ринкової кон'юнктури необхідно здійснювати на емпіричній основі що мають прикладний характер, а результати досліджень сприяють розвитку підприємницької діяльності. У процесі вивчення ринкової кон'юнктури особливу увагу необхідно акцентувати на здійсненні припущень та прогнозів щодо його подальшого розвитку. Адже на основі прогнозів розвитку ринкової

кон'юнктури, товаровиробники розробляють власну стратегію і тактику здійснення господарської діяльності та поведінки на ринку.

Для здійснення прогнозування зростання показників виробництва сільськогосподарської продукції необхідно брати до уваги базові тенденції його розвитку, де однією з найважливіших є зменшення кількості сільського населення в Україні зокрема, та в цілому у світі.

Експерти відмічають, що комплексне дослідження кон'юнктури ринку сільськогосподарської продукції включає збір, аналіз, оцінку та інтерпретацію даних щодо поточного стану і можливих перспектив розвитку сільськогосподарського ринку загалом та окремих його елементів зокрема. Саме аналіз кон'юнктури ринку забезпечує отримання якісної інформації щодо його стану та визначає параметри попиту та пропозиції у кількісному вираженні [3].

Організація зовнішньоекономічної діяльності сільськогосподарських підприємств, насамперед передбачає вибір стратегії виходу на зовнішні ринки, яка залежить від мети та масштабів діяльності підприємства, характеристик товару та намірів контролювати продажі. Також важливо враховувати потенційний обсяг продажу підприємства, витрати на організацію руху товару, саму логістику та наявність підготовленого персоналу.

У цілому кон'юнктурні напрями розвитку вітчизняного аграрного сектору потребують удосконалення стратегії розвитку: розширення географічної структури експорту, шляхом освоєння нових міжнародних, регіональних де збільшується споживання продуктів переробки зернових культур; формування нових логістичних маршрутів з використанням залізничного та автомобільного транспорту, а також використання портів сусідніх країн під час військових дій на території України.

Список використаних джерел

1. Україна заперечує компромісний план щодо сільського господарства на переговорах з ЄС. URL: <http://milkua.info/uk/post/ukraina-zaperecue-kompromisnij-plan-sodo-silskogo-gospodarstva-na-peregovorah-z-es>

2. Закон України про зовнішньоекономічну діяльність. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 10.03.2024).

3. Гук І. С., Поцелова Т. В. The importance of strategic planning of firms foreign economic activities under the integrational processes. URL: <http://intkonf.org/guk-i-s-potselova-t-v-the-importance-of-strategic-planning-of-firmsforeign-economic-activities-under-the-integrational-processes> (дата звернення: 02.03.2024).